

# **Ziarul**

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMATII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET  
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:  
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei  
Instituții și bănci 150 lei  
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

## GÂNDURI... cu ocazia începerii anului școlar

Poporul cu năzuinți spre civilizație și progres, trebuie să-și îndrepte silințele de-o potrivă și pe terenul vieții reale, cât și pe terenul național și moral.

La poporul român, în majoritate, începuturilor de progres se simt nu prea mult. Năzuințele mărețe și frumoase nu lipsesc însă din sufletul neamului românesc, dar masa poporului le cunoaște puțin.

Cine însă să le deștepte în masa poporului? De sigur un factor de căpetenie este învățătorul. Examinând istoria diferitelor popoare se observă că unde societatea a mers spre progres, învățătorii n'au lipsit cu cuvântul și fapta. De exemplu, între altele, putem lua pe învățătorul Germaniei. Germania de azi, în primul rând, este opera învățătorilor și apoi a armelor.

Se știe că cu începutul secolului al 19-lea, toate națiunile civilizate își îndreptară privirile spre școlile elementare, școlile primare. Conducătorii popoarelor se convinseseră că numai prin școlile elementare populare se poate mijloci îndrumarea întregii națiuni spre progres și civilizație.

Și la noi — de o bucată de timp, spre bucuria noastră, a început în pătura societății mai luminată și mai conștientă, un curent mai sănătos în toate privințele — și pot spune că ne aflăm într'un moment psihologic favorabil unei îndemnări pe cale mai sănătoasă. Ca acest moment să nu slăbească are nevoie de sprințul tuturor inimilor patriotice, cu conștiință clară a idealului neamului nostru; cu toții să pună în serviciul neamului tot devotamentul, toată forța morală spre înfrățire în bine pe calea cea bună a tuturor instituțiilor de instrucțiune, educație și învățare.

În aceasta, un rol însemnat are învățătorul; dar dacă ar fi lăsat să lucreze prin propriile lui puteri morale și intelectuale, fără a fi ajutat, *îmbărbătat și încurajat*, nu ar putea face absolut nimic.

Mulți aruncă în sarcina învățătorului să realizeze toate lipsurile poporului nostru: a-i mijloci cunoștințele necesare, a-i forma

caracterul, a-i sugera deprinderi morale, a-i întări sentimentele religioase și naționale, a-l îndruma pe calea industriilor și comerțului, a-i prezenta exemple vii în toate ramurile de agricultură... Într'un cuvânt a-i schimba modul de viață moștenit de secole, a-i schimba deprinderile morale și sufletești după cerințele timpurilor moderne.

Da! Spre ridicarea săteanului trebuie să-și îndrepte toți năzuințele, spre a-l scoate din toropeala și nepăsarea care vegetează. Pe acesta, ridicat, educat și cultivat în adevăratul sens, te poți baza în viitor. Dar — pentru a remedia răul, sau mai bine zis a îndeplini măcar în parte din obligațiile impuse dascălului, se cere ca școlile la sate să nu lăncezească în mizerii de tot felul; pe lângă localul bun, cu o grădină închisă alături, să fie dotate școlile și cu mobilierul și materialul didactic absolut necesar... și mai presus *învățătorul să fie încurajat și îmbărbătat*.

*Și acesta trebuie să fie, în primul rând, rostul organelor de control.* — Nu jandarmi ai școlilor.

Un învățător conștiincios are mult de muncă, și rezultatul greii lui munci nu se vede imediat, chiar când a avut fericirea a fi în condițiuni favorabile carierei lui. Munca învățătorului nu e limitată la o anumită cantitate de timp, la 5 sau 6 ore pe zi. El e pururea în activitate — din momentul îmbrățișării carierei și până la trecerea sa la pensie, dacă nu chiar până la moarte.

Dacă ași cere împuținarea anilor de serviciu și o plată mai omenească pentru învățători, ași întâmpina poate multe critice nedrepte, din partea celor ce nu cunosc pe deplin rolul și multele datorii ale învățătorului. Las deci la aprecierea persoanelor cunoscătoare de greutățile învățătorului — mai ales acum când s'a pus și problema armonizării salariilor, — și a persoanelor, în frunte cu părințele învățătorimii dl. Dr. Argălescu, ministrul instrucțiunii — ce conduc destinele țării.

Gh. Todiriță

### Cronica externă.

## Conferința dela Bled și problemele internaționale

Conferința dela Bled, întrunită în momentele grele de astăzi, a precizat punctu de vedere și interesele Micii Înțelegeri, față de problemele internaționale. S'a dovedit încă o dată că în pofida tuturor manevrelor din afară poziția Micii Înțelegeri a rămas aceeași, fără ca să aibe loc fricțiuni, sau conflicte. Șe știe că schimbowarea guvernului iugoslav, a fost socotită ca o manevră a politicei Europei Centrale și se da ca sigură o schimbare a politicei iugosav și poate chiar a Micii Înțelegeri. Interesele comune, cari dictează o politică pacifică alături de Franța, au fost prea evidente, încât conferința dela Bled nu a putut decât evidenția acest lucru. Concluziile internaționale și interesele contradictorii ale statelor imperialiste, au pus probleme importante care se cereau neapărat rezolvate. Politica pacifistă a Micii Înțelegeri se poate greu încadra în politica internațională de astăzi întrucât nu există nici un bloc de puteri care să prezinte garanția unei politici pacifiste și constructive. Singură Rusia Sovietică, care se menține izolată, urmărind desfășurarea evenimentelor, prezintă aceasta garanție. Con-

ferința dela Bled a urmărit deci o intensificare a acestor raporturi. Greutățile care se prezintă astăzi Franței, care nu găsește posibilitatea unei orientări juste față de conflictul italo-englez s'au transpus și pe planul balcanic. Pentru Mica Înțelegere, ale cărei state nu au nici colonii și nici nu urmăresc expansiuni teritoriale, conflictul italo-abisnian nu prezintă interes în sine. Perspectivile tragice pe care un eventual conflict armat le-ar atinge însă direct statele balcanice. Nu încane însă direct, că politica italiană urmărește restaurarea Habsburgilor. Fie ca va face acest act în timpul rășboiului cu Avistinia, fie că va aștepta până după rășboi, interesele Micii Înțelegeri sunt în orice caz lovite. Precizarea că restaurarea Habsburgilor nu este numai o problemă internă austriacă era dar absolut necesară. Pe de altă parte, Mica Înțelegere nu admite nici încheierea Anschlussului, iar menținerea Austriei în situația de astăzi, pare aproape imposibilă. Nu încape în viață că Mica Înțelegere va fi tarată și ea în rășboiul internațional, pe care forțele oculte îl pregatesc cu febrilitate.

## Viața la Băița

Având fericita ocazie de-a petrece câteva zile în satul meu natal, nu pot să las neîmpartășite și altora frumoasele și îmbucurătoare impresii ce-am încercat în acest răstimp.

Ceea ce m'a impresionat mai mult a fost impozanta clădire a vîtoarei școli primare. Va fi una dintre cele mai moderne și-n acelaș timp igienica și esietică școală, scaldată în razele soarelui binefacator.

Politica desfășurată la Băița, poate pentru primată, a produs ceva concret și folositor. Aceasta, în primu rând, pentru că reprezentanții politicii guvernante sunt fii ai acestei uitate — dar pe vremuri atât de înfloritoare — comune. Avocatul Alexandru Ignat Emil Perian, Dr. Cornel Moldovan, — junior, E. Frohmeier, au crescut și au trait la poalele pitorești ale mîgurei Băiții. Bucuriile procurate lor, nu le-au lasat nerecompensate. Și bine au făcut.

Pe lângă cei de sus — și alții ne-menționați — trebuie să remarcăm importanta contribuție dată, la ridicarea acestui monument al culturii, de către alt fiu al Băiții, dl. dr. George Drăgan, directorul prefecturii Deva, cum și de către Dl. inv. I. C. Mărgu;

Tuturor acestora, generațiile viitoare de părinți și copii le vor fi recunoscătoare pentru munca lor realizatoare.

Menționez că frumoasa clădire, care în curând se va sfîși, costă 700.000 lei, sumă procurată dela comună și prefectură.

Actuala clădire a școlii primare va fi transformată în locuința parohială, tot atât de necesară comunei.

Fruntașii locali ai politicii guvernante lucrează însă nu numai pe terenul cultural, ci și pe cel al administrației gospodărești, refăcând, între Soliște și Hartăgani drumul comunal. Și încă fără bani: Au cerut și obținut dela autoritățile superioare ca impozitele restante să fie transformate în zile de lucru. Zis și făcut. Sătenii au scapat și de urmăriile fîscului și au și drum bun, cum nu sunt altele din jur. Iată ce se poate face cu iscusința.

Viața religioasă, dirijată și alimentată de vrednicul protopop dl. D. Secărea, este în plina activitate și dezvoltare.

În bisericuța frumos renovată, sufletul mi-a fost înveselit de cântările bisericesti, executate de harnicul cor, condus de dl. protopop Secărea, și hranit de substanțiale conferințe rostite de Parintele Benea Trifu și Prot. Secărea.

Nu pot trece neremarcat talentul deosebit, al par. Benea, de-a captiva sufletele asultătorilor. Dacă spațiul mi-ar fi permis, aș fi făcut o dare de seama a conferințelor.

Afirm doar că, dacă se va continua cu aceste conferințe instructive, ținute într'un cadru atât de sărbătoreț, viața religioasă locală se va cimenta, ceea ce-i atât de necesar în zilele de restriște morală de azi.

Nu mai prejos stă viața culturală neoficială. »Reuniunea f. meilor din Băița« sub conducerea activei și stimatei prezidente dna Ella dr. Moldovanu, aranjează diferite festivaluri artistice, ale căror venituri sunt cheltuite pentru ajutorarea copiilor săraci și pentru înfrumusețarea bisericii.

Pentru că să-ți sacrifici odihna și liniștea necesare vârstei și caminului, trebuie ca dragostea și mai ales mila față de cei nevoiași a membrilor »Reuniunii« să fie prea mari. Și fiindcă sunt, în numele celor mici și s'abi, le mulțumesc. Fapta lor este creștinească, morală și socială.

Continuare în pag. IV.-a.

## Băsebiul italo-abisinian

Două națiuni cari se deosebesc atât ca rasă cât și ca viață culturală, sunt în preajma unui nou război. Italia a cărei populație e cu mult prea numeroasă în raport cu teritoriul stăpânit de ea, vrea o estindere; găsindu-și pământul bogat și fertil al Abisiniei pe care vrea s'o cucerească. Drept motiv al acestei expansiuni Italia arată barbarismul și atitudinea dușmănoasă a abisinienilor față de rasa albă și în special față de italieni, cât și faptul că aproape toate statele Africei sunt stăpânite de națiunile Europene. Al doilea motiv invocat de Italia e de ordin economic, susținând că toate statele Europene cari au colonii în apropierea Abisiniei au primit diferite concesiuni de exploatare numai Italia a fost boicotată mereu. Iar Expedițiile italiene cari urmăreau un rezultat științific pe pământul lor, au fost măcelărite la rând într'un mod barbar.

Italia a mobilizat în acest scop cinci contingente, trimițând în Africa peste două sute de mii de soldați, printre cari, ginerele și cei doi fii ai D-lui Musolini, cari vor lua parte la viitorul război. Abisinienii după spusele Negusului lor, ar dispune de un milion de soldați dintre cari, numai trei sute de mii sunt înarmați cu arme moderne, ceilalți având arcuri cu săgeți otrăvite, pe cari nu le pot folosi decât în cazul când lupta are loc la distanțe mici.

Diplomația engleză și franceză face toate eforturile pentru aplanarea conflictului, dar el pare inevitabil, întrucât D-l. Musolini s'a angajat prea mult ca să mai poată da înapoi. Războiul astăzi este amânat numai din cauza timpului ploios ce domnește în acea regiune. Oamenii de stat ai Europei, sunt în căutarea unei formule care să salveze atât prestigiul Ligi Națiunilor cât și aparența unui război între rase. În cazul că Liga Națiunilor ar lua măsuri represive față de Italia, războiul din Abisinia s'ar putea întinde și în Europa întrucât aceste măsuri ar consta fie din închiderea canalului Suez fie prin blocarea porturilor Italiene, în ambele cazuri, însăși după declarațiile D-lui Musolini Italia ar răspunde prin forța armatei. Ultima speranță mai este că grozăviile războiului mondial sunt prea vii în mintea tuturor, iar rănilor nu se cicatrizează, pentru a putea provoca un nou măcel. Ochi Italiei se îndreaptă și spre Germania, care în cazul că Italia se va angaja într'un război de lungă durată în Abisinia își va putea duce la îndeplinire vechea dorință, de a-și alipi Austria. Iar Italia nu poate fi tocmai sigură de victorie întrucât Abisinia pe lângă faptul că va fi ajutată în mod efectiv de rasele de culoare, va primi ajutorul deghizat și al Angliei. Iar clima care pentru poporul bășinaș e prielnică, pentru armata italiană va fi un mare dezavantaj. S. T.

### Din Zarand

— Lângă comuna Căzănești, din regiunea noastră, din cauze încă necunoscute, a izbucnit un puternic foc în pădurea statului. Au ars peste 100 jugăre de pădure. Postul de jandarmi din Vața de Jos cercetează cazul.

— **Duminică 1 Sept.** c. a fost la Halmagiu un Match de fotbal între echipele Vața de Jos și Halmagiu. Rezultatul? — Studentul Micu, fiul cunoscutului subrevizor școlar din Zarand Ioan Micu, s'a ales c'o lovitor de par care putea să fie fatală; iar inv. Luca, jucător și el în echipa Pororului s'a ales cu stomacul sfărtecat de un cuțit de mărimea celora de măcelărit porcii... la Ignat. D-l Luca se află internat în spital.

Arbitrul, d. Neguț, funcț. la »Mica«, a scăpat ca prin urechile acului. De-l prindeau, după cum am auzit, o păjia prost de tot. Așa-i la fotbal! Cine-i de vină dacă nu știu cu cine să joace.

— **Prietenul nostru** d. Ion Vlăsceanu, inv. în Blăjeni, a fost transferat la Rea — lângă Hațeg. Ne pare rău după dsa — că pleacă din regiunea noastră, căci a fost un om de ispravă.

— **Ministerul instrucțiunii** a trimis ord. No. 149085/935, tuturor revizorateor școlare spre a pune în vedere librarilor din orașul Deva și județ, — să scadă prețul cărților cu 10 la sută; iar din rabat să se repartizeze ceva pentru Casa școalelor, pentru minister, etc. Librării, ca și în celelalte județe, după câte suntem informați, au hotărât să nu mai vândă nici un fel de carte pentru școală.

— **Zilele trecute**, la Orăștia, s'au organizat frumoase serbări, cu ocazia împlinirii celor 50 de ani dela înființarea băncii »Ardeleana«.

— **Săptămâna aceasta** se va face o excursie, cu autobuzul, la Maglavit. Se spune că vor merge mulți zărândeni la locul minunelor.

— **D-l Lct. Radovici**, ad. la soc. »Mica« — a fost numit comandant de Centurie la cercetași, în Zarand.

Inregistrăm această veste cu bucurie, și felicităm pe d. comandant, urându-i spor la muncă, spre cinstea și folosul neamului nostru. Dealtcum despre d. Radovici, avem mai multe de spus. — Vom reveni, la timpul potrivit.

### Știri:

— **Școlare.** Ministerul instrucțiunii a luat dispoziția ca la școlile primare unde nu sunt săli de clasă suficiente, cursurile să se facă pe jumătate de zi.

Aceste cursuri se vor face în mod alternativ, săptămânal, astfel ca seriile de elevi să nu urmeze numai dimineața sau numai după amiază.

— **Ministerul instrucțiunii** face cunoscut că cererile de detașări în învățământul primar se adresează numai la revizoratele și inspectoratele școlare.

— **Examenul** pentru școalele de aplicație începe la 18 Sept. 1935.

— **Numiri** în învățământul primar se fac de inspectoratele regionale în ziua de 18 Sept. c.

### DIVERSE

— **Consiliul** de miniștri a autorizat a se închiria dela locuitorii țării, cu plată, cai, boi, căruțe, automobile, etc. — necesare trupelor ce urmează a se concentra în cursul Septembrie și Oct. a. c.

Consiliul de miniștri a mai autorizat să se facă încartuirea fără plată la locuitori, a unităților cari fac concentrările și instrucția de manevră.

— **Japonia** a trimis câțiva reprezentanți din ai săi pentru a cumpăra mai multe mii de vagoane de porumb din România.

— **Guvernul grecesc** a cumpărat din România, cu 3,70 lei Kilogramul 2000 vagoane grâu.

### Pentru anul școlar 1935-36

Dnii învățători să consulte înainte de a introduce cărți noi în școala dumnealor, și manualul de geografie de

E. Fugăță și G. Camber

### Prețul bucatelor

La Timișoara suta de Kilograme: Grâu de Banat 345, 335 lei; porumb (cucuruz) 300 lei, ovăsul 270, orzul 270, sămânța de lucernă 2900 și sămânța de trifoiu 3200 lei. La Constanța: Grâu 375, orzul 224, ovăsul 240, porumbul 270, fasole dubludcalitru (20 litri) 340 lei.

La Galați: Grâu 390, orzul 280, ovăsul 270 — 250, secera 230, cucuruzul 275, fasolea 235 — 380.

— **Regina pistruiilor.** În Chattanooga, (Tennessee) a avut loc săptămânile trecute un concurs, la care trebuia aleasă femeia cu cei mai mulți pistrui, care va fi premiată.

Prima a fost aleasă o tânără fată din Irin, numită Elvira O' Flaherty, al cărei obraz era absolut complet acoperit de pistrui enormi. Cea mai teribilă concurentă a acesteia a fost descalficată, deoarece s'a descoperit că și completase părțile nepistruiate cu vopsea. D-ra O'Flaherty a fost proclamată regina pistruiilor din Tennessee.

— **D reclamă originală.** O deosebit de frumoasă reclamă a putut fi vizionată deasupra Londrei. Câțiva specialiști de reclame pe cer au luat loc într'un avion, pentru a face reclama câtorva produse. Aceste litere au culoare aurie spre deosebire de cele obișnuite, de culoare fumurie. Reclamele acestea originale mai au calitatea că pot dura ore întregi, fără ca vântul să le poată risipi.

Adevăratul  
VICHİ ROMÂNESC

**MATILD**

Domnitorul tuturor Borvizelor

A SOSIT!

A SOSIT!



Apă minerală din  
VÂLCELE



**ELÖPATAKI**  
ISVORUL ELISABETA

Depozitar SIGISMUND KUGEL BRAD

### Tineri brădeni!

Subsemnatul Comandant al Centuriei a IV-a cercetași »Mica«, fac cunoscut tinerilor brădeni dela vârsta 14—17 ani să se înscrie în cercetașie, fie aici la noi, fie ori unde s'ar afla. Dece?

Cercetașia este cea mai frumoasă în-deletnicire împletită din »Datorie și Muncă pentru Țară și Rege«. Orice tânăr bun și conștient, nu râvnește la cinstea, de a munci pentru Țară și Rege? Isvorul personalității voastre, îl veți găsi în cercetașie! Voiți să fiți voioși, buni, curați în gând, în vorbă și în faptă, cereți, și siliți-vă să fiți cercetași.

De altfel mai zic: Nu vă faceți cercetași, »dacă vre-o cauză vă oprește« însă învățați legea cercetașului; și veți fi dintre Românii cei mai buni.

Părinți, Vă rog, înlesniți copiilor voștri, să se facă cercetași. Eu îi voi învăța viața cea mai bună, cu toată inima. D-voastră, ajutați-i cu încredere, cu îngăduință, și cu hainele, ce se pot procura de rând, ca să nu fie o sarcină prea grea. Hainele cercetașului, nu sunt prea scumpe, sunt cele mai durabile, și țin corpul sănătos.

ATENȚIE! Acest pas însă, iubiți tineri, nu-l veți face fără îngăduința educatorilor voștri. Cel ce ar călca cuvântul educatorului său nu poate fi cercetaș.

Dar convingeți, așa cum cere legea cercetașului, pe părinții voștri, pe educatorii voștri, să vă dea ajutorul de a vă vedea în frunte acel crin cercetașesc, chintezență a hărniciei și curăției trupesti și sufletești.

SĂNĂTATE!

Ct. Cent. IV. »Mica«  
D. Radovici

Atențiune!

Atențiune!

Abonamentul la  
»ZARANDUL«

pentru săteni și muncitori  
e numai 50 lei pe an!

Abonați-o căci e cea mai eficientă  
gazetă, ce apare în țara noastră.



## Sentința regală

În această atmosferă leșetică, în care canicula a vîlăguit și ultimele macerații intestinale din lagărul liberal, interviewul dat de M. S. Regele, ziaristului James A. Mills, este o cruntă și nemiloasă replică, adresată partidelor și partidismului, menit numai să se încere în lupte intestinale, penibile, fără relief social și mai alas, fără rezultate practice. Interviewul, care ne stă în față, are în vigoarea vorbelor puține și frazelor lapidare, argumente impacabile, cari dictează în concluzie, o sentință fără apel, de condamnare a fenomenului politic în țara noastră. Ar trebui ca toți cei nouă premieri, cari s'au succedat la frâiele țării, să-și dea seama măcar acum de acest lucru.

Dealtfel, rândurile regale de mai jos, lămuresc perfect punctul nostru de vedere: „Am fost acuzat că urmez o politică de diviziune și guvernare. Poate este adevărat, dar nu aș putea ajunge la ceva dacă nu aș fi mereu înconjurat de politicieni egoiști, strămși la minte, cari se ceartă mereu. Decând m'am înapoiat, s'au perindat mai bine de 9 guverne diferite. De câte ori adunam ceea ce credem că e mai bun, într'un cabinet, demisionau tocmai atunci când se familiarizau mai bine cu lucrările“.

Și totuși M. S. Regele, care a făcut cinci ani o experiență, arătând țării și străinătății rezultatele net defectuoase ale încercării sale, nu s'a pronunțat pentru dictatură, pentru acea guvernare făcșă de unul singur. Regele nostru este însă un mare politician, care face istoria și nu o contemplă. Deaceia, el a înțeles să fie pivotul forțelor politice centrifuge și nu despotul lor. Speranța Lui și viitorul acestui neam este tinereul, noi care simțim vorbele regale și scriem cu înțelegere aceste rânduri. Conștiinți de vorbele Sale, încălzim ca pe un profil roman, efigia lui tânără și îndrăzneală și mergem pe urmele Lui de îndemn, alături de marele Voevod Mihai, os din osul Lui, de mare domnitor și primul din avangarda de azi și oastea de mâine a României conștiințe. P.

## APEL!

O mână de oameni, 60 de săteni, cu ajutorul lui Dumnezeu își ridică o biserică nouă din cărămi și în locul celei vechi, de lemn, în comuna Tătărești de Criș.

Biserica e în plină construcție. S'ar putea da destinației sale sfinte încă în toamna acestui an, dar din cauza sărăciei acestor vrednici săteni, n'avem cu ce să înzestrăm interiorul bisericii. Așa ne lipsesc: sfeșnice de masă, crucifix, icoane, tetrapod, strane, cădelniță, policantru, odăjdii preoțești, cărțile bisericesti: cele 12 mince, octoiul mare, prapori, analoghon, fețe de masă pe sf. altar, perdeaua din catifea purpurie deasupra ușilor împărătești, clopoțel.

Având în vedere aceste lipsuri, cu creștinească dragoste, rugăm pe toți cei ce „iubesc bună cuviința Casei Domnului“, să b'nevolască, după puteri, a ne dona pe seama bisericii ceva din cele înșirate mai sus.

Ne vom ruga pururea lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor și trupurilor generoșilor donatori.

Daniile, rugăm, să se trimită pe adresa: Oficiul parohial ort. rom. Tătărești de Criș, of. Vața de jos, jud. Hunedoara.

## Hotărârile farmaciștilor din Ardeal

Farmaciștii proprietari și neproprietari din județele Sibiu, Brașov, Târnava Mare, Târnava Mică, Făgăraș și Alba, au ținut la Sibiu cu participarea conducătorilor organizațiilor profesionale din București, Cluj și Timișoara, o întrunire sub președinția d-lui Lieb, președintele farmaciștilor neproprietari din Ardeal și Banat, care a făcut o expunere asupra hotărârilor luate cu prilejul congresului general ținut la 1 Iunie în București. Au mai luat cuvântul

d-nii Vezan din Sibiu, Colonel Mitică Ionescu, Iorgu Ghorghiu, Ciupercescu, Dr. Ciocanela, Carl Moses, după care adunarea a votat o moțiune prin care protestează contra stării de desordine în care se află azi medicamentul, și amestecul diversilor comercianți parfumeuri, drogulști în comerțul de medicamente.

Totodată farmaciștii din România aduc la cunoștiința publicului că în conformitate cu legea, medicamentele se vând în farmacii după o taxă oficială și deci nu poate fi vorba de medicamente măl efline sau mai scumpe.

Deasemenea roagă guvernul să cerceteze starea de fapt a farmaciștilor Caselor Cercuale și a asigurărilor sociale precum și a tuturor instituțiilor de Stat care se găsesc în flagrantă ilegalitate cu legea sanitară, lăsându-se liberă alegere a farmaciei, taxarea medicamentelor făcându-se după o taxă specială pentru instituțiile favorizate, impuse de minister.

Regatul României  
No. 710, 1935 cf.

Judecătoria Rurală  
Brad, secția CF.

## Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație

În cauza de executare pornită de următorul „Crisana“ institut de credit și economii contra următorului Băl Sabin și tot la cerea următorului Judecătoria ordonă: Licitația execuțională în baza §§ 144, 146 și 147 din legea LX. din 1881, asupra imobilelor înscrise în cf. a comunei Luncoiul de sus din circumscripția Tribunalului Deva și a judecătoriei Brad, No. Pf. Luncoiul de sus 114 No. top. 1328, 1329, 1336, 1267, 1268, 1326, arător, moară în întregime proprietatea alui Băl Sabin cu susținerea uzufructului intabulat alui Pușa Marta căs. Băl Ilie cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. 604 Podela No. top. 804 arător  $\frac{1}{4}$  parte alui Poenar Tanase cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. 617 Podela No. top. 1052 arător  $\frac{13}{39}$  parte alui Poenar Tanase cu prețul de strigare 100 Lei.

În prot. fund. 137 Podela No. top. 1938 fânaț  $\frac{3}{12}$  parte alui Poenar Iosif I. Trofin cu prețul de strigare 100 Lei în prot. fund. No. 265, Podela No. top. 2292, 2325 arător  $\frac{1}{4}$  parte alui Poenar Iosif I. Trofin cu prețul de strigare 100 Lei în prot. fund. No. 337 Podela No. top.  $\frac{2315}{1}$ ,  $\frac{2315}{3}$  arător,  $\frac{1}{4}$  parte alui Poenar Iosif I. Trofin cu prețul de strigare de 100 Lei în prot. fund. No. 458 Podela No. top. 1937, Casă, curte și grădină  $\frac{3}{144}$  parte alui Poenar Iosif I. Trofin cu prețul de strigare pentru încasarea creanței de 4000 l. cap.

Fixează termen pentru ținerea licitației în ziua de 4 Octombrie 1935 ora 3 în casa comunală a comunei Luncoiul de sus și la ora 4 în casa comunală a comunei Podela.

În baza § 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute dacă la primul termen nu s'a oferit un preț mai mare decât valoarea redusă cu 25%.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar ori să predea acelulași delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției; și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. din 1881, § 21 XLI. 1908. Brad, la 3 Iunie 1935, T. Berbeciu m. p. jud. A. Mădgyesy m. p. dir. cf. p. conf.

— Oaza Gadamés. Una din cele mai interesante oaze din Libia este fără îndoială oaza Gadamés. Această oază celebră în antichitate are o construcție și o viață foarte bogată și pitorească. Printre corturile și casele beduinilor, mărunte și aproape invizibile, casele indigenilor au aspectul clădirilor fantastice din Atlantida. Terasă, cupole, scări cari conduc dela o casă la alta, fără nici o disciplină de stil, ziduri inutile, plasate pretutindeni, dau aspectul unui mărșă labirint. Populația oazei este berberă și tuaregă. Mai sunt numeroși negri și sudanezi, cari sunt de cele mai multe

ori, sclavi. Faptul că oaza are aspectul unei cetăți hermetice a influențat izolarea locuitorilor, păstrându-le neatînse obiceiurile și riturile monahale.

— Curse de măgari. În apropiere de Londra, au avut loc zilele trecute alergări foarte curioase. Câțiva jokey celebri au încercat să demonstreze imensului public asistent, că să pot face și curse de măgari, care să fie tot atât de spectaculoase ca și cele de cai. Din păcate demonstrația jokeilor nu a fost reușită, deoarece aceștia au trecut cu vederea un considerent de mare importanță. Ei nu au ținut seamă de încăpățănarea măgarilor și nu au luat ajutori, care să tragă măgarii înapoi, când vor dori să înainteze, astfel că la un moment dat, încăpățănatele animale au refuzat să participe la cursă.

— Plasa universală. Locuitorii depe coastele nordice ale Europei au un sistem foarte primitiv de zoologie. Ei nu împart vietățile decât în două grupe: una, acele vierăți cari se pot mânca, iar cealaltă grupă, animalele cari nu servesc în alimentație. Deoarece tot ce se mișcă și sboară se pot mânca, la aceștia, grupa doua este foarte mică. Pentru vânat, nordicii întrebunțează plasa. Pentru pești, păsările, animalele mici, plasa este sistemul de întrebunțat. Pentru economie întrebunțează o singură plasă, așezată în capătul unui băț lung, care să poată fi întrebunțată la orice.

— Mozart, copilul minune. Mozart a avut neobișnuitul noroc de a fi iubit și apreciat din fragedă vârstă. Iată ce scrie o gazetă din Londra, în anul 1765:

„Astăzi a sosit un celebru copil german, în vârstă de 8 ani, numit Wolfgang Mozart, care nu numai că a învățat să cânte singur la pian, dar are chiar și compoziții proprii. El a avut deosebita onoare de a fi ascultat de de trei ori de Majestățile lor, și a compus șase sonate pentru Majestatea Sa, regina“.

— Sinuciderea interzisă. Sinuciderea era aspru pedepsită prin anul 1686. Cei care încercau să-și pună capăt zilelor erau aspru pedepsiți. Iată ce scrie gazeta „Dienstagische Fama“ din Berlin:

„Acum câteva zile, un individ din Grönlanda a încercat să se sinucidă. El a fost prins și pedepsit. I s'au tăiat nasul și urechile și i s'a rupt și sabia.“

— Răsboi pentru moștenirea regelui cerșetorilor. O sângeroasă încăierare a avut loc zilele acestea în lumea interlopă a Marsilie. Într'un cunoscut local de întâlnire al cerșetorilor, a avut loc o furișă luptă, de unde poliția a ridicat 4 grav răniți.

Acum câțva timp a murit Leon Ponticelli, regele cerșetorilor din Marsilia, care avea dreptul să ia zece la sută din veniturile cerșetorești. Bătăia a fost cauzată de către acei cari voiau să moștenească averea dispărutului. Poliția a făcut 15 arestări.

— Insula dracului japonez. Pentru a pedepsi în mod cuvenit, gravele delict criminale, care atrag munca silnică pe viață, ministerul de justiție japonez, prevede deportarea pe un fel de insulă, care aduce aminte de celebra „insula Dracului“.

După îndelungate cercetări, a fost aleasă mica insulă Kutschl-No-Eratu-Schima, deoarece este foarte izolată și lipsită de orice posibilități de evadare. Spre deosebire de insula veritabilă, noua insulă a Dracului are o climă foarte sănătoasă. Ea poate primi circa 5.000 de deținuți.

— Limitarea dreptului de fardare. Orașul Kansas, în statul Missouri, s'a văzut silit să dea dreptul de a se farda numai dela o anumită vârstă. În viitor, fetele care nu vor fi împlinit vârstă de 17 ani, nu vor avea dreptul să întrebunțeze fardul. Contravenientele vor fi aspru pedepsite. Se face excepție cu acelea care sunt căsătorite înainte de a fi împlinit această vârstă. Măsura a fost luată de către guvern, determinat de către partidul puritan care făcea mari presiuni. Acest partid ceruse interzicerea completă a fardului pentru femei, indiferent de vârstă.

## SPORT.

## Mica - Corvinul 2:1 0.0

Duminică 8 Sept., cu începerea campionatului districtual, la Deva, Mica a reușit să-și însușiască cele două puncte după o luptă aprigă, căci deși era tot timpul în superioritate și se juca în terenul advers, loviturile au ocolit poarta „cetățenilor“, cărora le-au reușit să piardă partida, la limită, ajutați fiind de arbitru care le-a dat un gol iluzoriu: un shoot venit dela extrema dreaptă este frumos aparat de Mocuța, chiar la colțul inferior al porții. Publicul fanatic aflător în dosul porții reclama goal. Năvălind, pe teren cerea arb. trului acordarea lui. Deși la prima decizie arb. trul n'a sancționat punctul, fiindu-i propria-i convingere pentru ca apoi să cedeze în fața amenințărilor fanaticilor și a părerii arbitrului de tușă membru în comitetul de conducere al Corvinului. Acesta în primul rând nici nu putea observa trecerea mingii aflătoare în brațele portarului, căci era tocmai în partea opusă. Cazul e concludent și e de prisos orice comentariu.

Primul punct a fost marcat de Bortos la începutul reprizei a doua dintr-o lovitură liberă dela 25 m., trasă puternic în brațele portarului care nu o poate ține. După 20 de min. urmează egalarea în felul arătat mai sus, pentruca imediat Tăuceanu să înscrie punctul victorios.

Ambele echipe au jucat cu pătrunderea importanței partidei de campionat.

Arbitrul bun, dar are pe conștiință un goal. Mica a jucat cu formația: Mocuța — Sturek, Zăslău — Haiduc, Nedici, Trifu, — Tăuceanu, Bortos, Maier, Banciu, Barci. V.

## Din Zlatna

— Săptămănele trecute — a fost la Zlatna, în cadrul organizațiilor soc. „Astra“ și „Șoimii Carpaților“ o frumoasă sărbătoare, cu caracter național.

Cu această ocazie — a descins — venind dela Cluj, d. prof. univ. Dr. Iuliu Hațieganu, tribunul șoimilor.

Cuvântul de bun sosire l'a rostit d. I. Popa, comandantul șoimilor din Zlatna.

După ce d. prof. Hațieganu, răspunde — în cuvinte calde și pline de avânt românesc, oaspeții și localnici s'au îndreptat spre piața vecheului Ampoiu. Coloanele erau încheiate de un frumos banderiu de călăreți și călărețe, pe caii lor sprinteni de munte, precum și dintr'un numeros public, în pitorescul costum românesc, din partea locului.

În piață, tribunul a primit defilarea cohortelor de șoimi și șoimite.

Au făcut o frumoasă impresie minierii dela Breaza, în fruntea cărora pășea sufletul de român, basarabian de origine, d. inginer Victor Chirilă.

După masă, la ora 3, în fața bisericii lor ortodoxe și greco-cat., un sobor de preoți au servit la sfințirea drapelului șoimilor din regiunea Zlatnei. Au mai vorbit cu această ocazie; pr. I. Todoran, d. dr. I. Hațieganu și d. I. Popa.

Seara s'a jucat, în salonul d. Tibec, „Doctorul fără voce“ de Moliere.

În tot timpul, publicul a fost distrat de muzica batalionului V. d. M. din Câmpeni.

— Dl. dr. prof. univ. Danielopol din București — a vizitat, mai multe zile, tinutul nostru, făcând cercetări asupra sănătății sătenilor. I. L.

## Viața la Băița

Continuare din pag. I-a

Și când te gândești că toate acestea se săvârșesc în grea luptă cu sărăcia materială care bantue regiunea aceea, care a fost cea mai stralucitoare comună din jur. Era mai mult decât este azi Bradul cu anele sale.

Traiul zilnic se duce cu mare greutate. Nu există nici un venit. Pământurile sunt sterpe. N'au produs niciodată atât cât să hrănească sătenii acestor sate. Unde mai pui că în acest an seceta a distrus și puținul ce era. Minele nu se lucrează, decât unde și unde, și acolo abia cu vreo câțiva minieri. Alt mijloc de a câștiga nu există în această regiune.

Rezolvarea, sau măcar ameliorarea, traiului material, al Băițerilor, constituie deci problema de deslegat. Și nu credem, că, cei cari au pornit pe calea bună a înfăptuirilor, să se oprească aci, fără a o realiza măcar în parte.

Iată câteva modeste observații asupra vieții ce pulsează în regiunea de care mă leagă atâtea amintiri. R. G.

— C. S. Pr. Popovici din Abrud a fost distins cu crucea de aur de P. S. S. episcopul Clujului N. Ivan, pentru 40 de ani de muncă în ogorul Domnului.

— La școala de agricultură Gr. I. din Geoagiul de Jos, (jud. Hunedoara), mai sunt vacante câteva burse pentru clasele I. și II. Informațiuni detaliate la direcția școlii. Inscriserile țin până la 23 Sept. c.

## Curiozități.

## Cea mai înaltă trambulină

Cercul nautic din Omsk, care este unul din cele mai puternice din Rusia a construit pentru bazinul de înot al clubului, cea mai înaltă trambulină din lume.

Această trambulină are forma unei sonde petrolifere și are înălțime de 89 de metri. La fiecare trei metri este câte o platformă de aruncat.

Dealul și bazinul nautic din Omsk are proporții și o adâncime neobișnuită. Până acum numai doi înotători au avut curajul să se lanseze din vârful trambulinei. Având în vedere extensiunea pe care parasutismul a căpătat-o în țara vecină, ne întrebăm, dacă nu cumva înotătorii nu întrebuințează asemenea aparate, la aruncarea lor.

## Revolta indienilor

Tribul indian Fă Tu (Avânt răsboinic) din Mexic, și-a luat obligația să redea America, Pieșor-Roșii, sau să moară exterminat până la ultimul ins. Tribul Fă Tu trăiește în pădurile mexicane și este considerat ca cel mai puternic trib indian, care a putut rezista penetrației europene.

Interesant e faptul că tribul indian nu înțelege să întrebuințeze armele albilor, împotriva acestora. Astfel fiind situația, ne putem da seama, că situația albilor din Mexic nu e deloc periclitată.

## Femeia și amorul

Juriul de lectori, inst. tu t de cotidianul francez „Paris-Soir“, pentru decernarea premiului pentru romanul de dragoste cel mai bun, a acordat acest premiu, unei femei.

Tânăra Jean Nomis, în etate de 19 ani, a fost premiată pentru romanul „Le monsieur du bois aux rêves“. Ceeace dovedește că femeia e mai pricepută în dragoste chiar când i se cere numai s'o descrie.

## Grevele din Mexic

Sângele indian, clootitor și veșnic revoltat, a trasat foarte multe linii din caracterul mexicanului de astăzi.

Se știe că în Mexic, indienii s'au asimilat civilizației europene, iar acolo unde această asimilare nu s'a produs, triburile se bucură încă de libertățile de odinioară. La manifestațiunile muncitorești, sau la greve chiar parțiale, întreaga populație ia parte efectiv.

Săptămăna precedentă, lucrătorii chelneri dintr'un restaurant au făcut greva, deoarece patronul nu a intervenit când un client a lovit pe un lucrător. Lucrătorii au cerut respectarea demnității lor și naturale, ridicarea salariului. Patronul a angajat însă alți chelneri. Deoarece localnicii nu au vrut să se angajeze, el a fost silit să utilizeze chelneri străini. A doua zi la deschiderea restaurantului, o ceață de tineri mexicani a pătruns în restaurant, spargând tot ce le ieșea în cale. Chelnerii străini au fost constrânși să renunțe la serviciul căpătat, întrucât riscau să fie crunt bătuți. Patronul nu a înțeles însă să cedeze și a angajat alți chelneri. Deast dată însă, clienții au fost aceia cari au reacționat, căci nu au vrut să utilizeze un restaurant unde un conflict de muncă nu era rezolvat.

Răzultatul final a fost; patronul a dat faliment, pentrucă nu a mai putut deschide magazinul și nici nu a vrut să accepte doleanțele muncitorilor.

## ION TÂLVAN

cu piesa „Avram Iancu“ la Brad

»AVRAM IANCU«, piesa poetului român Lucian Blaga, peste câteva zile, la 16 Sept. c., va fi jucată și pe scena teatrului din Brad, datorită talentatului artist al teatrului Național din Cluj d. I. Tâlvan.

Noi apreciem mult și ne simțim chiar obligați față de atențiunea d. Tâlvan, care, întotdeauna când are o piesă bună, ține să ne viziteze și pe noi.

Știm, că d-sa cu piesa »Avram Iancu« — dacă ar fi jucat-o în orașe mari, ar fi câștigat cu mult mai mult — ca la noi; mai știm că la Cluj, la Teatrul Național, a avut un mare succes cu piesa d. Blaga; și mai știm încă că Dsa a fost chiar invitat de unii conducători ai teatrelor, cum ar fi de exemplu dela Teatrul Național din Iași, — să meargă pentru a juca piesa »Avram Iancu«.

Și totuși d. Tâlvan a ținut să vină și la Brad. Hotărârea d. Tâlvan, care nu s'a gândit numai la speculații materiale, de a veni la Brad cu piesa »Avram Iancu«, e frumoasă. Îl asigurăm la rândul nostru că întotdeauna va găsi în zărăndeni oamenii înfălegători, cari vor ști să-i aprecieze munca și sufletul.

Prin decizia ministerială Nr. 136 837 din 1935, s'a transferat pe ziua de 1 Septembrie 1935, în învățământul primar, rural și urban, din întreaga țară, învățătorii, învățătoarele și conducătoarele după cum urmează: în jud. Hunedoara:

Birău Grigore, la Almașul-Mic, p. I., Trușă Miron, la Băița, p. III. Vâlceanu Gheorghe, la Băița Nr. 2, p. I. Bușă Alexandru, la Brad, băieți, p. VI. Safta Cornelia, la Brad, fete, p. IV. Cupșa Virginia, la Brad, fete, p. V. Iacob Dorina, la Borjuc, p. II. Crâșnic Viorel, la Castău, p. III. Pasculescu Victoria, la Cerbia p. II. Cârstea Angela, la Coroești-Pui, p. II. Cumpănașu Ioan, la Cernișoara-Floresc, p. I. Cocean Victor, la Cugir Nr. 2, p. V. Diaconescu Emanoil, la Feregi, p. I. Ciorogaru Zaharia, la Geoagiul, p. I. Sânzianu Olivia, la Gurasada, p. II. Bâldea Ioan, la Carpinia, p. I. Gruia Silvia, la Lăpușnic, p. II. Racatoianu Ana, la Leșnic, p. II. Părvulescu Grigore, la Lupeni C. tun, p. II. Niculescu Olimpia, la Petrila 1, p. X. Bălăceanu Tache, la Petrila Nr. 1, p. XI. Ivașcoiu Emilia, la Pricaz, p. II. Aurel Rădulescu, la Pui Galați, p. I. Balan Tănase, la Râu de Mori, p. I. Teodorescu Ioan, la Romsșel p. I. Radu Maria, la Sărașău, p. II. Rusu Vasile, la Simeria, p. II. Dănescu Petre, la Soimuș, p. I. Demea Iosif, la Soimuș, p. I. Albu Simion, la Strei Plopi, p. I. Hârlea Maria, la Turdaș, p. II. Baltăreșu Aurelian, la Tiulești, p. I. Roth Emilia, la Vața de Jos, p. II. Silvia Florea la Mesteacăn, p. II.

## Grădina de copii rurale

Lazăr Iuliana, la Cristur, p. I. Coloji Emilia, la Țărășel p. I.

## Grădina de copii mici urbane.

Boboc Maria, la Hunedoara-Centru, p. II.

## Școli primare urbane.

Maier Ștefan, la Deva-Colonie, p. III. Simion Paraschiv, la Deva-Centru, băieți, p. V. Paunescu Viorica, la Deva, fete, p. V. Dănescu Grigore, la Oraștie, băieți, p. V. Poescu Vasile, la Petroșani 1, p. IX. Husti Ana, la Petroșani Nr. 1, p. X. Mărgineanu Veturia, la Petroșani 1, p. XI. Patrășcoiu Victor, la Petroșani 2, p. V. Mitrică Constantin, la Petroșani 2, p. IX. Lenkei Maria, la troșani 2, p. X. Chiriacescu Eliza, la Petroșani 2, p. XI. Dobrescu Dumitru, la Petroșani 2, p. XI. Mitrica Octavian, la Petroșani-Dăneștii, p. II. Butoi Ighai, la Dăla Mare, p. I.

(va urma)

**Se angajează calfă de tâmplar la atelierul VALER MUCIA din Criștor.**

## Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii »CRIȘANA« din Brad sunt convocați la

**adunarea generală extraordinară,**

care se va ține la Joi 3 Octombrie 1935, la orele 3<sup>1/2</sup> p. m., în localul institutului din Brad, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării;  
2. Modificarea statutelor institutului art. 1 — 96;  
3. Modificarea statutelor Fondului de pensii art. 1—42. Brad, la 5. Septembrie 1935.

Consiliul de Administrație.